

BA-992

Seat No. _____

M. Ed. (Sem. II) Examination

March / April – 2014

M. Ed. CC 202 : Development of Learner

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(૨) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તર અલગ - અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ - ૧

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૨૦ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ :
- (૧) વ્યક્તિગત ભિન્નતા એટલે શું ? વ્યક્તિગત ભિન્નતાનાં કારણો જણાવો. બુદ્ધિ અને અભિયોગ્યતાના સંદર્ભમાં વ્યક્તિગત તફાવતો સમજાવો.
- (૨) અનુકૂલન એટલે શું ? અનુકૂલિત અને અપાનુકૂલિત વ્યક્તિનાં લક્ષણો જણાવો.
- (૩) સર્જનાત્મકતા એટલે શું ? સર્જનાત્મકતા વિકસાવવા શું કરી શકાય ? સર્જનશીલ વ્યક્તિનાં લક્ષણો જણાવો.
- ૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૧૦ આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ :
- (૧) બચાવપ્રયુક્તિના પ્રકાર જણાવી કોઈપણ સાદા બચાવપ્રયુક્તિઓ ઉદાહરણ સહિત વર્ણવો.
- (૨) અપાનુકૂલનનાં કારણોની ચર્ચા કરો.
- (૩) પ્રતિભાસંપન્ન બાળકોની વિશેષતાઓ જણાવો. આવા બાળકો માટેની શૈક્ષણિક યોજના વર્ણવો.

- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૦૫
- (૧) બાળગુનેગારીનાં કારણો જણાવો.
  - (૨) અપવાદરૂપ બાળકોના પ્રકાર જણાવો.
  - (૩) TAT નું પૂરું નામ આપો.
  - (૪) માનસિક મંદતા એટલે શું ?
  - (૫) સર્જનાત્મકતાના ઘટકો જણાવો.

વિભાગ - ૨

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૨૦ આશરે ૫૦૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ :
- (૧) બહુઆયામી બુદ્ધિના ઘટકો જણાવો. કોઈ પણ ત્રણ ઘટકોની સમજૂતી આપો.
  - (૨) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ? ભગવદ્ગીતાના સંદર્ભમાં વ્યક્તિત્વનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
  - (૩) ફોઈડનો મનોવિશ્લેષણાત્મક સિદ્ધાંત સમજાવો.
- ૨ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૧૦ આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ :
- (૧) સાંવેગિક બુદ્ધિ અને આધ્યાત્મિક બુદ્ધિનો અર્થ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
  - (૨) યુંગનો વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંત સમજાવો.
  - (૩) બુદ્ધિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી બુદ્ધિના સિદ્ધાંતોની સમજ આપો.
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૦૫
- (૧) એલપોર્ટની વ્યક્તિત્વની વ્યાખ્યા સમજાવો.
  - (૨) બુદ્ધિમાનાંક એટલે શું ?
  - (૩) ફોઈડના મતે 'અહમ્'નું કાર્ય જણાવો.
  - (૪) એનિમા અને એનિમસ સમજાવો.
  - (૫) એડલર વ્યક્તિત્વ સિદ્ધાંતમાં કઈ બાબતો પર ભાર મૂકે છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) All the questions are compulsory. Options are internal.
  - (2) Marks will be deducted for irrelevant matters.
  - (3) Answer to each section should be written in separate answer sheet.

SECTION - I

- 1 Answer any two of the following questions in about **20** 500 words :
  - (1) What is individual differences ? State the reasons of its. Explain the individual differences (causes) with reference to intelligence and aptitudes.
  - (2) What is adjustment ? Mention the characteristics of adjusted person and maladjusted person.
  - (3) What is creativity ? What should be done to develop creativity ? Mention the characteristics of creative person.
- 2 Answer any two of the following questions in about **10** 250 words :
  - (1) State the types of defence mechanism. Describe any two defence mechanism with illustrations.
  - (2) Discuss the causes of maladjustment.
  - (3) Mention the characteristics of gifted children. Describe educational design for it.
- 3 Answer the following questions in short. **05**
  - (1) Mention the reasons of juvenile delinquency ?
  - (2) State the types of exceptional children.
  - (3) Give the full form of TAT.
  - (4) What is mentally retardation ?
  - (5) Mention the components of creativity.

SECTION - II

- 1 Answer any two of the following questions in about 20 500 words :
- (1) Mention the components of Multiple Intelligence. Explain any three components.
  - (2) What is personality ? Discuss the characteristics of personality with reference to Bhagvad Gita.
  - (3) Explain Freud's psychoanalytical theory.
- 2 Answer any two of the following questions in about 10 250 words :
- (1) Explain the meaning of emotional intelligence and spiritual intelligence with examples.
  - (2) Explain the personality theory of Jung.
  - (3) Clarify the concept of intelligence and explain the theory of intelligence.
- 3 Answer the following questions in short : 05
- (1) Explain the definition of Allport's personality.
  - (2) What is Intelligence Quatient ?
  - (3) State the functions of 'Ego' according to Freud.
  - (4) Explain 'Anima' and 'Animus'.
  - (5) On which points Adler emphasised in personality theory ?
-